

RIMKIENĖ NIJUOLĖ

(Atkelta iš 31 psl.)

Trys anūkaa

Trys anūkaa žemaitokaa
Isėštela, Isédūka,
Vert iš kuota babas "dvara",
Vėsor sava tvarka dara.
Vėsas pelkés išbraidytas,
Vėsas varlės išbaudytas,
Buočlaus varžtaa išnešiuotė,
Išsukiuotė, iškavuotė.
Gaidys tas, kor kėlimė auga,
Vobelėls galūnle sauguos,
Vo tas Micios baltoudiegis
Laksta kaap akis išdegės.
Aukėt, mona anūkelee,
Baltagalvee žemaitelė!
Džiaugas buočios, džiaugas baba,
Iš tuo džiaugsmą kep pyraga.

Rodou Žemaitėjuo

Išsvaidė spalis lapu šusni,
Ér kuožna délna lytos čež,
Vuo kuojės braida kaap po pusni,
Po auksa, vystonti pamaž.
Sukumpé žmuonės raun buruokus,
Nevez i dongo, kor "Gar-gar..."
Gargiedamas sau žousys lek.

Ar nesogryšėt, žuosys, dar?
— Sugryšma, jee Guseins Iraka
Mūsa nenugūbys so napta, —
Rokoudamas sau žousys lek,
Vuo mes paléiktam pri darbū.
Mon tink tas laiks. Ramybė tuoki,
Kaa Saulė švystelle žemaa,
Vuo jee krutietė po darža muoki,
Nebūs baisinga ni želma.

Kas besauga?

Kas besauga Tavi, kas besauga?
Oužoulala, kor palaukie, tebesaug...
Pélké akménys, kryžee pri kelé,
Per stebükla išlékos truobelé...
Dar pélekalnee sauga kaap dyva
Mūsa kalba ožgoita, bet gyva.
Viejee vakarū siaut kor nu jūras,
Ér pošelės žemaitėškaa slūrau.
Sauga žemé iš kartuos i karta,
Mūsa pruo tievui garbė ér karda.
Mes išeisem, bet mūsa valkelee
Neožmérš, kor téi slauené takelee.
Kor kuojės senuoliu klumpietas
Tuokės lėngvas, nes yr nagénietas.
Če kékvelna numyné takiell
Ér pakalbėna kuožna küllell.

Nepamérškem mes sava šakneliu,
Soséborke pri sava bruolieliu
Ér išsauguokem būda žemaitiu —
Anou gavuom kaap tlevéškés krafti.

Žemaitėška ruoda

Svelki, Žemaitiu puonaa,
bajuoraa,
Pasirokoukem šindélin mes
duoraa.
Ar mes dar gyvė, ar mes
kou galem,
Ar bérst iš mūsa makau ll
spalee?
Spaudé kryžiuokaa, smaugé
maskuolee,
Bet atsélaiké žemaitee bruolee.
Išlaiké sava papruotius, kalba
Ér šéndélin sava Tlevyné
gelbie.
Pri Parlaménta stuojé kaap
sélina
Ér nepabūga tanka ni véina.
Vuo pernaa želma kalnus
gélduojé —
Klausles net Vytauts, baisee
dyvuojies.
Iš kor, sakykét, mūsa stíprybé,
Mūsa stíprybé — mūsa vėinybé?
Vesk, Konégaikštli, sava
tarnysté
I Žemaitéjés konégaikštysté...

ROIKA VACLUOVIS

Gémiau 1937 metaas Skouda rajuona Nevuotiu kaimė. Tieva bova ükininkaa — toriejé mažne 22 hektarus žemės. Ont tuos véitas aš lig šiuol ér tebgyveno. Muosiedie bengiau 7 klasés. Tuoliu muokytéis nebibova kaap. Reikiejé eitė dérbité. Kalmé dédéle pasirinkéma nebova. Pradiejav lénkté nogara kolkuozé. Bet... Nepatéka puonams, kam riežiau telsybé i akis ér anėi muni élgaa tamé kolkuozé nelaiké. Pradiejav dérbité pas žmuonis. Iš pradiū vesus darbus dérbau, paskiau daugiau tik statybuom užséjiemiua, meistravuoja, vuo nu 1989 metu pamiegénau ér ellouté. Sava kūryba eso spausdénés Skouda rajuona laikraštis "Mūsa žuodis", "A mon sakaa?". Rašau ér žemaitėškaa. Ér kū tuoliu, tū dauglau tas darbs mon patink...

1994 m. vasaré 11 d

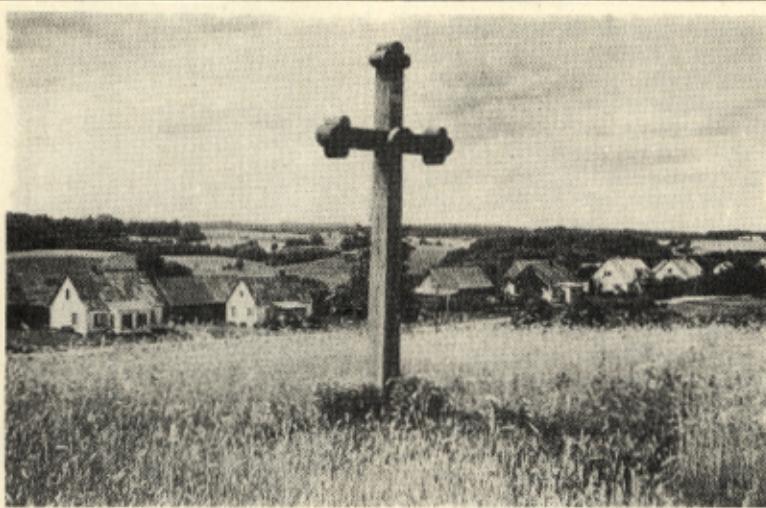

Bartova

Per žemaitiu miela žemé
Tek upielis Bartovuos.
Nieks anam dainū nekūrė,
Nieks nekvaršéna galvoos.
Paupie, svyruoklie glousnie,
Tik lakštingalas géduos,
Pakraštees žyd poikés kvietkas,

Nerš žovelės séitovuos.
Poikés plaukiuo golbės baltas,
Kaap iš kuoké gipsa kaltas.
Ondéns paukštems — tékros ruojos.
Anus sauga nu pavuoju.
Vingoriouk to, Bartovelé,
Lig pat jūras élga kieli.

Mes pri tavés prisiglausem,
Vardo muotinas pašauksem.
Jee bebiegdama nuvargsi,
Tavi atgaivins raselé.
Jee sokaustys stuoré ledaa,
Ištirpins šélta saulelė.

Žemaitiou

To, žemaitieli pélksermiegieli,
To sunkee dérbi, pri stala nesledi,
Tavés nevertén puonéské žmuonés,
To nesolauksi anū maluonés.
Puonéské žmuonés llorbio vadén tik,
Kétuoké žuodé anéi nežéna.
Véltuo keporés unded karūna —
Tumet žemaitiou lnksmäusee bün.
Žemaltee yra gerlausé buda,
Bledaa ištékos, poltom per pruda.
Puonéské žmuonés nenuor soprasté
Ér bénndruos kalbuos nenuor sorasté,
Stata žemaiti ont pajuokéma,
Mésléj, ka ons jau nieka nežéna.
Bruoli aukštaiti, joudasermiegi,
Tuokem pat krieslé, kaap ér aš, siedi.
Nostuok žemaiti llorbio vadénés —
És tuo pat muolé ér to esi kélés.
Vése kaap véns mes torem sotarté,
Puonams žemaitiu nereektom barté.

Audra

Vakars tema, lytos léjé...
Béld perküns pu Žemaitiéjé,
Dongou raižuos kryžmė žalbaa,
Kuožnos dūžis eet per šerdi.
Ruoduos jims jau é nuspérš,
Noréltiesi kaap pépérš.
Tuoki audra ne prýs gera...
Véltuoms pasielius nupluové,
Perségondé gyvuolee bliuvové.
Kas jau laukūs paséléka,
Sausa siūla tam nebléka.
Ondou biega jau opalees,
Vétuoms — so vésaas télfalees.
Vo perküns smarkiau bildiejé,
Ešgousti dédlesni kielé.
Kol paskiau vésaa noréma,
Mums palékdams atménéma.
Nuostuolingé metaa bova —
Daug gerybiu toukart žova.
Vésuokiū dar metu būs,
Bet žemaltee gal nežūs.

Zoiké gyvenéms

Vélkaa soardé zoiké truobelé —
Kam ons pabaídé jauna avelé.
Truobelé ardé, lapee apskundé —
Vérp zuikis baimle kuožna sekundé.
Sunkee zoikelioi dabaa kariauté —
Paramuos niekor nebgal begauté.
Télik daug pliešku vésor privésa,
Zoikou é daržus šernaa išknésa.
Galieto kreptéis pas puona líüta,
Bet ka é tas yr tuoké pat buda.
Laksta zoikielis po papartyna,
Éiška, kor dinga anuo šeimyna.
Kažén kor tuoléj vésé išlaksté...
Sielvarta sava ašaruoms šlaksta.
Kaap reeks pabéngté sava keliuoné.
Va, jau é strielče krapéj i šuonus.
Gyvenéms bova ne kék maluonos...
Kailio ér meeso pavaišins puonus.
Gal padies!

Rinkémaa

Daug tyrému dél rinkému...
Vo kou anéi ruoda!
Nu tū kalbū ausys linkst jau,
Rinklé nosébuoda.
Kuožnos sava trauk géismelé,
Akis pabalénés.
Kaap apmulkinté žmuogieli
Patys jau nebžéna.
Lig rinkému kuožnos saka...
— Valdé jums tarnaus.
Jeigo mumis išsérinksé,
Tamstu neapgaus.
Po rinkému kaa sogryžtam
Yprastuon tékruovien,
Joudas déinas tuollau velkam,
Réibee noséspjuové.
Kék istatymu prirašé,
Nevertū ni grašé.
Dabaa jūs tarnausé valdee —
Patys esat prašé.

Žemaitéšké kopletaa

Tumba, rumba, to Lietova,
To graži tievyné,
Tava puonaa moma éšlopa
Lita paskoténi.
Mūsa puonams rūp tik vélina —
Linksmaa baliavuoté,
Vuo vargšlee darbininkas —
Biedné ér kopreroté.
Darbininkams anéi saka:
— Bükéti tik paduoree.
Jeigot Tamstu terbas kiauras —
Prasté gaspaduoree.
Éštaksoou tou úki vésa,
Vuožka paskoténe,
Atsémansi, kad toriejee
Puonéška giuntiné.
Tumba, rumba, to Lietova,
To graži tievyné.
Jie ni terbuos nebturiesi,
Rasys obagyné.

Davatkelé ér velnielis

Ont švēntuorius davatkelé
Meldé sau laiminga kelé.
Atséklaupos pri smūtkelé,
Ruoduos, pati Kristu maté.
Tik ni josté nepajota,
Kaap velnielis prisistaté.
Akis anaa teep apdūmē,
Kad abodo raduos krümé.
É... pu vésuos davatkystés.
Vel's padaré pegiedysté.
Spréiskét patys, kas če kalts
(Reekals velnéškaa sovelts...);
A davatkas malda prasta,
A velnelé godri klasta!

Aple jauniki ér péršli

Nuors akys apžlēba é duntys iškléba,
Bet sokas léléžuvis kaap kuošie
mémenturis.
Pakaušis nopléka, bet blauzda paléka
Ér kopra išauga kaap do kepalaas.
Sokumpa ronkelés, iškléša kuojelés,
Bet sérds tvaiksiejé kaap do komélee.
Jaunysté negaša, tik biški apraša.
Če bieduos dar nier
Pakol galva nekvaiša.
Jaunikis, kaap matuot,
Atruoda poikiausee...
Tik turiekéti mergelé
kaap lielé švētiausé.
Tad bütom veselé,
viel véskas iš naujé,
Vo péršlys dalintom
saldainius pu saujé.
Išlénkté čérkelé kartiuosés galietom,
Ožkousté sūrlieu, baronku,
kudlietu —
Kuo tik benuorietu —
jug véskuo pridieta.
Tik vélina dalyka
priminté vertietom —
Kad péršlé nekartom —
télik pruota turietom.
Jug péršlys idiejé daugiausee
stuorunes,
Tad niekam neleiskét ožtraukté
karuonés.
Jeigot péršlys gyvens, linksme būs
érvetee —
Jug išteisinté anou tepasisek retaa.
Vo jee péršlys prazúto, gera nieka
nebūto,
Ér tuos poikiuosés lielés pri pečiaus
sudžiuto...
(Nukelta i 34 ps.)

ROIKA VACLUOVIS

Pélkuojé pelelē é katéns

*Pélkuojé pelelē pragraužé maišieli —
Soprata atradusi auksinī takleli.
Gerybés tén pabéra iš maša,
É nešles kék téka — jau veltou negaša.
Bet so laiko maišos vésaa éstuštiejé:
Pélkojé pelelē perdaug ésgudriejé:
I sandieki linda per maža plyšell,
Vuo tén jau sosoka é sava lézdieli.
Žadiejé jau skelbtéis peliū karallené,
Tik katéns godruolé pru plyši notvieré.
Éstrauké godruolé ož uodéguos gala.
Éš džlaugsma rainaklou net šerdés apsala.
Laimiki pagava geraa nupenietá —
Ne veltou priplysé télk elgaa sledietá.
Laimiki sošveitės rainakis dar maašté,
Kor, alkiou ožejos, skaniestu vyks rasté.*

Aplé žérni, aplé pupa

*Auga žérnis, šalép — pupa.
Tuoks artoms pakielé ūpa.
Apsévédé žérnis pupa.
Augdams teep anou sopyné
I déldliausé ševelyné.
Žérné nebatlalké pupa,
Krésdama praskielles lúpa.
Nu tuo laika mūsa pupa
Lig pat šiuolee joudo lúpo.
Nu tuo skausma daa sopluokšta
Lyg büt augusi po buokšto.
Žirnis augdams apvallejé,
Krésdams tuollau noréitéjé.
Ér paléka balts, poiktausis,
Tuoks, kaap kū tik noséprausés.*

Grybautuoju dainelé

*Po miškeli vaakštluoja,
Senus grybus ronkuoja.
So taas senū grybu kuotaas
Jaunas mergas véliuoja.*

*Vuo netrokos ont kelmelé
Atsérada raganelé.
Rodé plaukaa, žalés akys —
Tuokiuos nebovau dar matés.*

*Štorpis perbiega per kūna;
Juk ér mēšké vēskuo būn.
Grybaa kréta lauk éš kluocé —
Vésuos délnuos mona puocé.*

*Atsésledos ont kelmelé
Mon prašneka raganelé:
— Nu šiuos délnuos mona būsi,
Vuo jee nee — kaap grybs sopūsi.*

*Keistuo mēška viešpatystie
Béngies déinas vēngungystés.
Dabaa gero grybu taukus,
Atsimalnyna vés lauko.*

Daratelé

*Bova tuoké sena merge.
Darata anou vadéna.
Davatka ana nebova —
Tas žénuojé, kas pažéna.
Baisee mliega jaunus vaikius,
Baisee žanytéls nuorlejé —
Kas ons būtom, neveziezé...
Metaa biega, pati sena,
Šerdie ognés dar rosená:
Rasint rasés: céguons, žyds,
Iš kéta krašta, nematyts.
Kuoké lalmé apturieto,
Nuors é nedaug temylleto!
Bet llg šiuolee teep, kaap matiet,
Vésé tuos Daratas kraties.
Teep vargšelé Daratelié
Ér paléka davatké.
Davatké éš pripuotka,
Onkstéi pradavus zaduotka.
Vyra nuori to torieté?
Nereek veikée prižadieté!*

Prašytuojee

*Ruoduos — vargšos: dreb ronkelés,
Praša tilktaa ont dounelés.
Nesolauk ní gerū péltu,
Jau é gol pastatés réitus.
Atsébodés viel éš naujé
Elt atkéshés tošté saujé.
Diel prakeikta velné laša
Ašaruodams cénta praša.
Gera saujé prisélasés,
Viel éš naujé prisétaša...*

Prasta siekla

*A vardovés, a krékšlynas,
Kartaas é par pakasynas
Žmuonés gerté teep iprata,
Kad nabašnēka nebmatá.*

*Tuoké manéjé ožplüda...
Nuos žemaltee kétita būda
Tuos karuonés neatlaiké —
Prastus ypruotius pritaiké.*

*Naujés madas jiemé veršo,
Tas senuosés jau ožmérša.
Patys brend i bluogé liūna,
Tén sokréte elgaa tūna.*

*Kuol alsosem šviežio uoro,
Reeks é pastongū, é nuora
Prasta siekla išnaikinté.
Reeks dar elgaa anou trinté.*

Tau, seselé!

*Kad jaunysté élga būto,
Pink vainéka žaliū rūtu.
Unsédiejos ont galvelés,
Trauk lietovéška dainelé.*

*Neéiškuok tū prašmatnybiu,
Katrinos ved i bepruotybé,
Jug senuovie lietovaités
Vésuomet saikingaa laikies.*

*Atgalvink žemaitiu dvasé —
Daug pagoudas sau sorasi.
Pink vainéka žaliū rūtu,
Ka tradicéjés nežūto.*

*Jug senuovie valdélutés
Kaliné Šatréjés, Bérutés
Garbė Lietuvos éšlaiké.
Argi to jau neb lietovaité?*

Gaudiešiaus Vlada puortégrapéjé